

Randers Kommune

MILJØGODKENDELSE

af husdyrbruget Ravnholt,
Gundestrupvej 10, Gundestrup, 8960 Randers SØ

Registreringsblad - Miljøgodkendelse

Hovedmatrikel nr.	3a, Gundestrup By, Hørning
Cvr. nr.	15107677
Ansøger, ejer og driftsansvarlig	Lars Kudahl Gundestrupvej 10 8960 Randers SØ
Godkendelsesbetegnelse	§ 16a: IE svinebrug >750 stipladser til søer
Tilsynsmyndighed	Randers Kommune
Sagsnummer	09.17.19-P19-2-20
Sagsbehandler	Peter Dalgas Kruse
Godkendelsens dato	5. august 2020

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ	4
GENERELLE FORHOLD	4
VILKÅR FOR GODKENDELSE	6
<i>Generelt</i>	6
<i>Anlæg</i>	6
<i>Produktionsareal og staldindretning</i>	6
<i>Gyllekøling</i>	7
<i>Gødningsopbevaring og -håndtering</i>	7
<i>Lugt</i>	8
<i>Støj</i>	8
<i>Fluebekæmpelse</i>	9
<i>Ophør</i>	9
<i>Egenkontrol for gyllekøling</i>	9
KOMMUNENS VURDERING	10
OFFENTLIGGØRELSE	24
KLAGEVEJLEDNING	25
BILAG:	26

Resumé

Husdyrbruget blev den 2. januar 2017 miljøgodkendt til 900 årssøer og 500 polte (31-110 kg), hvor der samtidig blev givet godkendelse til opførelse af en ny gyllebeholder.

Denne miljøgodkendelse omhandler godkendelse efter stipladsmodellen. Der godkendes en udvidelse af produktionsarealet fra 3.602 m² til 3.892 m², idet der ændres lidt i eksisterende stalde og opstilles en klimacontainer til fravænnede grise. Der godkendes samtidig 2 eksisterende gyllebeholdere, samt den endnu ikke opførte beholder, med et samlet overfladeareal på 1.747 m² (se situationsplan bilag 1). Den anden kornsilo på bilag 1 er anmeldt i februar 2020 og er nu opført

Miljøgodkendelse efter stipladsmodellen betyder, at der må produceres det antal svin, der efter dyrevelfærdsreglerne kan være på produktionsarealet.

Husdyrbruget har flere end 750 stipladser til søer og er derfor omfattet af IE-direktivet. For IE-husdyrbrug gælder en række særregler udover vilkår i denne miljøgodkendelse.

Miljøgodkendelsen stiller bl.a. vilkår om staldtype, dyretype, produktionsarealer og beplantning omkring gyllebeholderne i marken. Der er endvidere stillet vilkår der skal forebygge støj- og fluegener.

På baggrund af de stillede vilkår i miljøgodkendelsen, særregler for IE-brug og de generelle regler for husdyrbrug vurderer Randers Kommune, at husdyrbruget på Gundestrupvej 10, Gundestrup, 8960 Randers SØ ikke vil give anledning til uacceptable påvirkninger af omgivelserne, og at husdyrbruget vil kunne drives uden væsentlige gener for omgivelserne, når driften sker i overensstemmelse med disse regler.

Generelle forhold

Randers Kommune godkender i henhold til § 16a, stk. 2 i Husdyrbrugloven¹ svinebruget Gundestrupvej 10, Gundestrup, 8960 Randers SØ. Godkendelsen gives på betingelse af, at de nærmere fastsatte vilkår i miljøgodkendelsen overholdes.

Vilkårene i godkendelsen er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor tilsynsmyndigheden vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser. Øvrig lovgivning - f.eks. den til enhver tid gældende Godkendelsesbekendtgørelse² og Husdyrgødningsbekendtgørelse³ skal også overholdes og særlig bemærkes:

- At en godkendelse efter Husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2 og 4 skal revurderes, når EU-Kommissionen offentliggør en ny BAT-konklusion.
- At IE-husdyrbrug skal have et miljøledelsessystem, jf. § 42 i Godkendelsesbekendtgørelsen.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.

- At IE-husdyrbrug skal oplære personale, jf. § 43 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab, jf. § 44 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal opfylde fordringskrav og anvende teknikker for reducere den samlede mængde kvælstof og fosfor, jf. § 46 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal anvende energieffektiv belysning, jf. § 47 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-husdyrbrug skal reducere støvemissioner fra staldanlæg, jf. § 48 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-brug straks underretter kommunen ved manglende overholdelse af vilkår og krav, jf. § 49 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At IE-brug årligt skal indsende informationer til kommunen, jf. § 50 i Godkendelsesbekendtgørelsen.
- At der på arealer hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, skal foretages effektiv rengøring efter endt ophold (eks. udleveringsrum og service- og gangarealer m.v.), jf. § 38 i Godkendelsesbekendtgørelsen.

Ud over miljøgodkendelsens vilkår og de generelle regler, skal driftsansvarlige desuden være opmærksom på følgende:

- At grundlaget for godkendelsen er den sidst indsendte ansøgning, skema nr. 217607, version 2.
- At ændring, etablering, eller renovering af bygninger, pladser, siloer, opbevaringstanke. m.v. i forhold til sidst indsendte ansøgning skal anmeldes til kommunen.
- At øvrige fornødne godkendelser eller tilladelser skal indhentes separat, herunder byggetilladelse samt udlednings- og nedsivningstilladelse til regnvand.
- At der er en udnyttelsesfrist på 6 år fra godkendelsen er meddelt.
- At godkendelsen betragtes som udnyttet når evt. byggeri er afsluttet, samt ved enhver ændring, som er i overensstemmelse med godkendelsen, dvs. både ved hel og delvis udnyttelse af godkendelsen.
- At alle vilkår er gældende fra det tidspunkt, godkendelsen er udnyttet, medmindre andet er angivet.
- At godkendelsen eller dele heraf til hver en tid kan bortfalde, hvis den ikke har været udnyttet i en sammenhængende periode på 3 år.

- At første revurdering af miljøgodkendelsen skal foretages 8 år efter godkendelsens dato. Herefter vil godkendelsen blive taget op til revurdering mindst hvert 10. år.

Vilkår for godkendelse

Generelt

1. Husdyrbrugets indretning og drift skal miljømæssigt være i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, dog med de eventuelle ændringer der fremgår af vilkårene.
2. Eventuelt ejerskifte skal meddeles tilsynsmyndigheden senest 1 måned efter, det har fundet sted.

Anlæg

Produktionsareal og staldindretning

3. Den maksimale størrelse af produktionsarealer og fordeling af staldsystemer skal være i overensstemmelse med tabel 1 og situationsplan, bilag 1:

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Staldsystem	Produktionsareal (m ²)
Hestestald	83	Heste, Dybstrøelse	40
Farestald 4	1.189	Søer, diegivende. Kassestier, fulds-paltegulv	876
Løbe/drægtighedsstald	2.202	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	739
		Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.033
Farestald 2	464	Flexgruppe: Alle svin; Fulddrænet gulv (kummer under hele arealet)	464
Drægtighedsstald 2	287	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	231
Farestald 3	427	Søer, diegivende. Kassestier, fulds-paltegulv	240
Farestald	336	Søer, diegivende. Kassestier, fulds-paltegulv	216
Smågrise-container	77	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50/50)	53
Samlet produktionsareal			3.892

Tabel 1: Fordeling af staldsystemer/produktionsarealer i de enkelte stalde

4. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at foderarealer holdes tørre, at dyrene holdes rene, at støv og smudsbelægning i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Gyllekøling

5. Gyllekanalerne i Løbe/drægtighedsstalden - i alt 1.192 m² – skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
6. Varmepumpen skal have en køleydelse på minimum 30 W/m².
7. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid på minimum 7.796 timer.
8. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper anlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
9. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
10. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Gødningsopbevaring og –håndtering

11. Det samlede overfladeareal på husdyrbrugets beholdere til flydende husdyrgødning må ikke overstige 1.747 m².
12. Der skal etableres fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendig skørt på gylleholder III, samt bibeholdes fast overdækning på de to eksisterende gyllebeholdere.
13. Åbning af teltdug må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
14. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
15. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.
16. Der kan opføres en gyllebeholder på 2.550 m³ med den placering, der er vist på bilag 1 som "gylletank III".

Senest 31. december året efter opførelse af gylletank III skal der etableres slørende beplantning omkring de to fritliggende gyllebeholdere. Beplantningen skal bestå af løvtræarter og buske, der er naturligt hjemmehørende i området.

Beplantningen skal vedligeholdes i fornødent omfang, herunder eventuelt ved gentilplantning, så der sikres en vedvarende effektiv afskærmning.

17. Der skal etableres en minimum 1 m høj vold mellem søen og gyllebeholderne som afværgeforanstaltning til at inddæmme eventuelt spild ved et uheld med udslip af gylle, se bilag 1.
18. Gylletank II og III, som er beliggende i marken, skal fjernes, når de ikke længere er nødvendige for driften.
19. I forbindelse med påfyldning af gyllevogn må der ikke spildes flydende husdyrgødning på jorden, således at der er fare for forurening af jord, grundvand, vandløb eller dræn.
20. Ved omlæsning til gyllevogn skal der anvendes gyllevogn med påmonteret kran, som svinger ind over tanken. Omlæsning til gyllevogn må ikke ske med fastmonteret pumpe eller tømmer med traktorpumpe el.lign., medmindre det sker på en tæt, befæstet påfyldningsplads med fald mod afløb til pumpebrønd el.lign.
21. Husdyrbruget skal altid have en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning inkl. vand fra befæstede arealer, svarende til mindst 9 måneders produktion. Opbevaringskapaciteten kan opfyldes ved skriftlig aftale om opbevaring på anden ejendom.

Lugt

22. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der skønnes at være større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Støj

23. Husdyrbrugets bidrag til det udendørs støjniveau målt ved nabobeboelse i det åbne land må i intet punkt overstige følgende grænseværdier:

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Tabel 2: Grænseværdier for støj

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Såfremt kommunen får begrundet mistanke om, at vilkårene om støjgrænser ikke er overholdt, forlanges det, at husdyrbruget foretager de nødvendige tiltag og efterføl-

gende fremsender dokumentation for, at støjgrænserne ikke er overskredet. Udgifterne hertil afholdes af husdyrbruget.

Dokumentationen skal ske i form af målinger og/eller beregninger foretaget i en periode, hvor husdyrbrugets støj under normale forhold er maksimal. Dokumentation vedrørende støj skal udføres efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 5/1984, *Målinger af ekstern støj* og nr. 5/1993, *Beregning af ekstern støj fra virksomheder* eller Orientering nr. 9/1997.

Måling og beregning skal udføres af et målefirma, der er akkrediteret eller en person, der er certificeret til "miljømålinger – ekstern støj".

24. Erhvervsmæssig kørsel til og fra ejendommen må i tidsrummet fra kl. 22.00 – 07.00 ikke ske med køretøjer, som støjer mere end personbiler.

Fluebekæmpelse

25. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinjer. Jf. <https://agro.au.dk/myndighedsraadgivning/>

Ophør

26. Ved ophør af husdyrproduktionen skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssig forsvarlig tilstand. F.eks. skal der ske en fuldstændig tømning af husdyrgødning i stalde, gyllebeholdere mv. og ske bortskaffelse af fodermidler, døde dyr og medicin.

Egenkontrol for gyllekøling

27. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang om året. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet
  - Alarmen samt sikkerhedsanordningen
  - Kontrol af kølekredsens ydelse.
28. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.

KOMMUNENS VURDERING

Husdyrbrugets produktionsrettighed blev fastlagt til 900 årssøer og 500 polte (31-110 kg) i § 12 miljøgodkendelse fra den 2. januar 2017. Der blev samtidig givet godkendelse til opførelse af en ny gyllebeholder (gylletank III på situationsplan, bilag 1). Gyllebeholderen er endnu ikke opført. Da udnyttelsesfristen ikke var udløbet den 1. august 2017, har ansøger 6 år fra godkendelsen blev meddelt til at opføre beholderen – dvs. indtil 2. januar 2023. Godkendelse af gyllebeholderen blev givet med dispensation, på en række vilkår, fra afstandskravet til den nærliggende sø. Randers Kommune er stadig indstillet på at meddele dispensationen og vilkårene er indskrevet i denne miljøgodkendelse.

Denne miljøgodkendelse omhandler godkendelse efter stipladsmodellen. Miljøgodkendelse efter stipladsmodellen betyder, at der må produceres det antal svin, der efter dyrevelfærdsreglerne kan være på produktionsarealet. Der godkendes en udvidelse af produktionsarealet fra 3.602 m² til 3.892 m², idet der opstilles en klimacontainer til fravænnede grise og polte-stalden ændres til drægtighedsstald. Der godkendes samtidig 2 eksisterende gyllebeholdere, samt den endnu ikke opførte beholder, med et samlet overfladeareal på 1.747 m² (se situationsplan bilag 1).

Det er oplyst, at produktionen forventes at bestå af 1.000 årssøer. Husdyrbruget har dermed flere end 750 stipladser til søer og er omfattet af IE-direktivet.

Der er den 2. marts 2020 truffet afgørelse om at ny kornsilo kan opføres på husdyrbruget uden krav om miljøgodkendelse. Siloen er i dag opført ved siden af den eksisterende silo.

Husdyrbrugets emission af ammoniak beregnes ud fra størrelsen af produktionsarealet i staldene, samt overfladearealet af husdyrbrugets lagre af gødning. Husdyrbrugets emission af lugt beregnes alene ud fra størrelsen af produktionsarealet i staldene. Produktionsarealet er det areal i staldene, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning. Service- og gangarealer kan, men skal ikke medregnes. I den forbindelse har kommunen foretaget en vurdering af, hvilke arealer der skal medregnes i produktionsarealet (Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. C).

Det bemærkes, at kommunen (jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 2) ved vurderingen skal inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år. Dermed skal påvirkningen fra det ansøgte produktionsareal også vurderes i forhold til påvirkning fra husdyrbrugets produktionsareal for 8 år siden (8 års-drift).

Udover produktionen på Gundestrupvej 10 har ansøger husdyrproduktion på Gunnerupmosevej 7, Assentoft, 8960 Randers SØ. Der er tale om adskilte husdyrbrug på hver deres selvstændige ejendom. Randers Kommune har derfor vurderet, at denne miljøgodkendelse ikke skal omfatte produktionen på Gunnerupmosevej 7.

Ansøgning om miljøgodkendelse skal bl.a. omfatte en miljøkonsekvensrapport, jf. § 4 i Godkendelsesbekendtgørelsen. Det er Randers Kommunes vurdering, at oplysninger og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten lever op til kravene i Husdyrbrugloven. Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 2.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for anvendelse af bedst tilgængelig teknik. Randers Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at husdyrbruget med de generelle krav og de stillede vilkår i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Kommunens vurderinger og bemærkninger*Ammoniak og staldindretning*

I ansøgningssystemet, Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget en beregning af det emissionsniveau (BAT-krav) for ammoniak, der er opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Der beregnes et samlet BAT-krav for husdyrbrugets anlæg (stalde og gødningslagre) ud fra emissionsfaktorerne i Godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

For at beregne BAT-kravet korrekt, er der lavet et "work-around" i et scenarieskema. I ansøgt drift skal løbe-/drægtighedsstalden angives som "Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse" med 14 % effekt af gyllekøling. Men for at overholde BAT-kravet (grundet ændring fra polte til søer i Drægtighedsstald 2 og etablering af smågrisecontainer) skal køleeffekten øges til 17 % og gøres dette i samme skema beregnes BAT-kravet med 17 % effekt og bliver dermed forøget. Det samlede BAT-krav (inkl. lagre) er beregnet til 5.343 kg N/år. Husdyrbruget vurderes at leve op til det beregnede BAT-niveau, da husdyrbrugets samlede ammoniakfordampning er beregnet til 5.328 kg N/år, jf. ansøgningsskemaet.

Det er en forudsætning for ammoniakberegningerne, at husdyrbrugets stald er indrettet med de oplyste staldsystemer. Det er en forudsætning, at størrelsen og fordelingen af husdyrbrugets produktionsareal, samt areal af opbevaringslagre er i overensstemmelse med det oplyste. Det er desuden en forudsætning, at effekten af gyllekølingsanlægget i løbe-/drægtighedsstalden øges. Der er stillet vilkår i overensstemmelse hermed.

Endelig er det en forudsætning, at der er en god staldhygiejne, hvilket også stilles som vilkår.

Ernæringsmæssig styring

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at reducere fosfor og kvælstofudskillelsen ved anvendelse af forskellige teknikker.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at der bl.a. anvendes fasefodring, og at der tilsættes fytase til foderet. Der foretages E-kontrol minimum en gang i kvartalet for at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til fodringskrav.

Håndtering af foder (formaling, blanding og opbevaring)

I miljøkonsekvensrapporten er det oplyst, at der anvendes hjemmeblandet tørfoder. Foderet opbevares i siloer og foderlade.

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende opbevaring af foder svarer til den bedst tilgængelige opbevaringsteknik. Der stilles derfor ikke yderligere krav til håndtering af foder.

Opsamling og opbevaring af husdyrgødning

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Husdyrbruget forventer at producere ca. 6.500 m³ gylle om året. Gyllen opbevares i ejendommens gyllekanaler (600 m³) og gyllebeholdere på 1.300 m³, 2.550 m³ og 2.550 m³ - i alt 7.000 m³.

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende opbevaring af husdyrgødning svarer til den bedst tilgængelige opbevaringsteknik. Således er gylletanke bl.a. omfattet af beholderkontrol minimum hver 10. år.

Husdyrbruget har herudover valgt at have fast overdækning på alle gyllebeholdere, der yderligere reducerer ammoniakfordampningen og tilførsel af regnvand.

Randers Kommune vurderer, at der på husdyrbruget bør være en opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder. Dette for at undgå udkørsel af gylle under vejrmæssige forhold, som ikke egner sig til udbringning.

Den samlede opbevaringskapacitet er beregnet til 12,9 mdr. ($7.000/6.500*12$). Kommunen vurderer således, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig.

Kommunen har stillet vilkår om mindst 9 måneders opbevaringskapacitet, for at fastholde en miljømæssig forsvarlig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

Tømning af gyllebeholder til gyllevogn sker med sugestuds. Ved tømning af gyllebeholdere med fastmonterede pumper eller traktorpumpe er der ved overførslen til gyllevogn risiko for spild af flydende husdyrgødning og forøget risiko for uheld. Randers Kommune har derfor stillet vilkår om, at overpumpning af gylle til gyllevogn skal ske via hydraulisk sugeskran på gyllevognen. Hvis der ønskes anvendt pumper, der er fastmonteret på gyllebeholdere eller traktorpumpe med pumperør, der er ført ud over beholderkanten, skal der ved gyllebeholderne etableres en befæstet påfyldningsplads med fald mod afløb til opsamlingsbeholder.

Udbringning af husdyrgødning

Ved udbringning af husdyrgødning gælder ifølge dansk lovgivning, at der skal laves mark- og gødningsplanlægning for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til grundvandet. I den forbindelse afstemmes gødningsmængden i forhold til afgrødens næringsstofkrav og forhold som forfrugtsværdi, jordbundstype og kunstvanding inddrages. Herudover gælder, at der i perioder, hvor risikoen for udvaskning er stor, ikke må ske udbringning af husdyrgødning. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelige udbringningsteknologi.

For så vidt angår risici for afstrømning af næringsstoffer til overfladevand gælder tillige en række generelle regler, herunder krav om udlæg af bræmmer langs vandløb, forbud mod udbringning under vejrlig, hvor der er risiko for overfladisk afstrømning og forbud mod udbringning på

stærkt skrånende arealer mod overfladevand. Randers Kommune vurderer, at disse regler sikrer, at udbringningen sker i overensstemmelse med bedst tilgængelig udbringningsteknologi.

Endelig gælder en række generelle regler, der minimerer ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning, herunder krav om at udbringning af gylle som minimum skal ske ved slangeudlægning og krav om, at husdyrgødning på sort jord skal nedbringes senest 6 timer efter udbringning. Endvidere skal gylle nedfældes på alle marker med sort jord og græs, eller der skal anvendes anden teknik eller teknologi i henhold til bestemmelserne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens.

Energiforbrug

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i Bygningsreglementet.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for det forventede energiforbrug og om energibesparende foranstaltninger. Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår til energiforbruget.

Vandforbrug

Der foreligger pt. ingen retningslinjer vedrørende anvendelse af bedst tilgængelig teknologi til reduktion af vandforbrug for husdyrbrug. Randers Kommune vurderer imidlertid, at husdyrbruget har fokus på at reducere vandforbruget bl.a. ved, at drikkevandsinstallationerne efterses jævnlige og eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Opbevaring af døde dyr

Opbevaringsplads for døde dyr fremgår af situationsplan (bilag 1). Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA.

Randers Kommune vurderer, at de generelle regler vedrørende opbevaring af døde dyr svarer til den bedst tilgængelige opbevaringsteknik. For at hindre smittespredning skal døde dyr opbevares på en opbevaringsfacilitet indtil afhentning. Opbevaringsfaciliteten skal placeres ved fast tilkørselsvej, i passende afstand til offentlig vej, produktionsbygninger og arealer med produktionsdyr. Endelig er der fastsat regler for hvornår tilmelding til afhentning skal ske.

Management

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at oplære personale om bl.a. relevant lovgivning, transport og udbringning af gødning, og reparation af og vedligeholdelse af udstyr.

For IE-husdyrbrug er der endvidere krav om at udarbejde og følge en plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget og for udarbejdelse af en beredskabsplan for håndtering af uventede emissioner og hændelser.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for en række ledelses- og kontrolrutiner, der vurderes at medføre mindst mulig miljøbelastning og færrest muligt gener for omgivelserne. Desuden er ansøgningen vedlagt en beredskabsplan.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til management.

Miljøledelse

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til IE-husdyrbrug om at have et miljøledelsessystem.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for miljøledelsessystem, og om at miljøledelse allerede er indført på husdyrbruget. Desuden er ansøgningen vedlagt en plan for miljøledelsessystem.

Randers Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til miljøledelse.

Indberetning til kommunen

I Godkendelsesbekendtgørelsen er der krav til, at IE-husdyrbrug en gang årligt skal indsende informationer til kommunen vedrørende logbøger for eventuel miljøteknologi, dokumentation for miljøledelsessystem, logbøger for gennemførte kontroller og dokumentation for fodringskontrol.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at ansøger fører en række egenkontroller på ejendommen.

Randers Kommune har præciseret vilkårene for egenkontrol af gyllekølingsanlægget. Derudover vurderes, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til egenkontrol.

Placering

I forhold til Retningslinjerne i Kommuneplan 2017 er husdyrbrugets anlæg beliggende

- i et område, som er udpeget som landbrugsområde,
- uden for særlige landskabelige-, geologiske- eller kulturhistoriske interesseområder,
- uden for kirkebyggelinjer, fredninger, skovbyggelinjen, strandbeskyttelseslinjen, sø- og åbeskyttelseslinjen, fortidsmindebeskyttelseslinjen og beskyttede sten- og jorddiger,
- uden for lavbundsarealer, der kan genoprettes som vådområder,
- uden for naturområder og mulige naturområder, herunder også internationale naturbeskyttelsesområder.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for de landskabsmæssige og planmæssige forhold.

Den nye gyllebeholder (Gylletank III) ønskes placeret ca. 50 meter fra en sø, der er større end 100 m². Afstanden skal ifølge Husdyrbrugloven være mindst 100 m, men kommunen har mulighed for at give dispensation.

Der er den 19. april 2016 ansøgt om dispensation, og årsagen til den ønskede placering fremgår af ansøgningen:

”Det er naturligvis overvejet at placere gyllebeholderen andre steder på ejendommen. Men en placering ved de eksisterende bygninger vil, på grund af bygningernes placering, betyde at eventuelle fremtidige udvidelse af staldarealet vil blive væsentligt besværliggjort. Uanset hvor gyllebeholderen vil blive placeret i tilknytning til de eksisterende bygninger, vil den komme til at ligge i vejen for evt. fremtidige udvidelser. Dog undtagen placering i tilknytning til den lille gyllebeholder mod vest eller på marken mod syd. Her vil afstandskravene til anden sø dog ikke kunne overholdes”.

Det er derfor vurderet at en placering i tilknytning til den eksisterende beholder giver den bedste landskabelige løsning samt tilgodeser ejendommen muligheder for fremtidig udvikling. I forbindelse med etableringen af beholderen vil der blive etableret en vold langs med østsiden af søen og mosen”

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Eksisterende anlæg og ny bygning er placeret uden for områder, hvor landskabelige og kulturhistoriske hensyn i særlig grad skal varetages. Det vurderes, at projektet ikke medfører en væsentlig påvirkning af landskabelige og kulturhistoriske værdier og at der ikke er grundlag for at stille skærpende vilkår til beplantning eller projektets udformning og placering.

Randers Kommune vurderer, at der med den valgte placering af nye bygninger er tilstræbt at undgå unødige bygningsspredning.

Randers Kommune vurderer endvidere, at der under hensyntagen til intern logistik m.v. ikke findes bedre alternativer til placering af de nye bygninger.

Nul-alternativet består i, at udvidelsen ikke bliver gennemført. Ved nul-alternativet vil husdyrbruget ikke blive omfattet af krav om miljøgodkendelse. Randers Kommune vurderer, at der med miljøgodkendelsen opnås en række miljømæssige fordele, herunder en nærmere regulering af husdyrbrugets drift og indretning. Randers Kommune vurderer samtidig, at udvidelsen med de stillede vilkår ikke vil medføre væsentlige miljøpåvirkninger eller væsentlig større gener for naboer end ved den nuværende produktion. På den baggrund vurderes der ikke at være grundlag for, at husdyrbruget skal pålægges nul-alternativet.

Dispensation

Randers Kommune vurderer, at der er grundlag for at dispensere fra afstandskravet i Husdyrloven. Den ansøgte placering ved siden af gylletank II, vurderes at være den placering med den mindste landskabelige påvirkning. Med den valgte placering, er det desuden muligt at koble beholderen på den eksisterende rørledning/fortank. I forbindelse med byggeriet etableres en jordvold mellem søen og de to beholdere. Randers Kommune har stillet fastholdelsesvilkår herom og det vurderes, at den samlede risiko for forurening af søen i forbindelse med et evt. uheld hermed mindskes.

En placering nord, samt vest for drægtighedsstalden vil direkte hindre de mest oplagte fremtidige udvidelsesmuligheder for husdyrbruget og vil være mere synlig for de omboende. En placering mod syd eller ved den lille gyllebeholder mod vest vil betyde at afstandskravet til en an-

den sø overskrides. En placering øst for anlægget vil være den mest synlige for de nærmeste naboer og det vil ikke være muligt at koble beholderen på den en eksisterende rørledning/fortank.

Der meddeles herved dispensation fra Husdyrbruglovens § 8 stk. 2, som kræver, at der skal være mindst 100 m fra gyllebeholder til sø over 100 m². Dispensationen er givet med hjemmel i lovens § 9 stk. 3.

Gyllebeholderen kan placeres i en afstand ned til 50 meter fra søens kant, på betingelse af, at der etableres en jordvold til tilbageholdelse af gylle ved et eventuelt uheld. Betingelsen indskrives også som vilkår i denne godkendelse.

Da gyllebeholderene (gylletank II og III) er beliggende i det åbne land stilles vilkår i godkendelsen om, at der skal etableres en slørende beplantning. Desuden stilles krav om, at beholderne skal fjernes, når de ikke længere er nødvendig for driften. Jf. Godkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 1 nr. 6.

Natur

For projektet gælder følgende:

- Ammoniakemissionen fra det samlede anlæg, herunder lagre af husdyrgødning er beregnet til 5.328 kg N/år i ansøgt drift, 4.576 kg N/år i nudrift og 4.072 kg N/år i 8 årsdrift.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 1-natur (Haslund Skov) ligger ca. 9 km vest for staldanlægget.
- Nærmeste ammoniakfølsomme naturareal af typen kategori 2-natur (overdrev m504-01-ov ved Hals Sø) ligger ca. 1,1 km nord for staldanlægget.
- Der ligger flere moser og skovområder (ammoniakfølsomme naturarealer af typen kategori 3) indenfor en radius af ca. 1.500 m af staldanlægget.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for naturkategorierne og beskyttede bilag IV-arter.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det generelle beskyttelsesniveau

Husdyrbrugloven fastlægger, at husdyrbrug maksimalt må totalbelaste kortlagte habitatnaturtyper i internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 1-natur) med 0,7 kg N/ha år, 0,4 kg N/ha år eller 0,2 kg N/ha år, afhængig af kumulation med andre husdyrbrug i nærområdet. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 1-natur.

For højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 2-natur) er beskyttelsesniveauet

en totaldeposition på 1,0 kg N/ha år. Totaldepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,2 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 2-natur.

For øvrige heder, og overdrev samt moser og ammoniakfølsomme skove uden for internationale naturbeskyttelsesområder (kategori 3-natur) er beskyttelsesniveauet en merdeposition på 1,0 kg N/ha år. Sidstnævnte beskyttelsesniveau kan dog ud fra en konkret vurdering fastsættes højere. Der ligger tre potentielt ammoniakfølsomme skovområder indenfor en radius af ca. 1.500 m af anlægget. Vurderet ud fra luftfotos og gamle målebordskort er der tale om intensivt drevne plantager, som ikke er ammoniakfølsomme. I en afstand af ca. 140 m vest for anlægget ligger en mose (m504-02-mo) med en sø i midten. Mosen blev senest besigtiget i juni 2006, og blev karakteriseret som pilesump/ktrat. Det vurderes, at næringsrige naturtyper som pilesump, rørsump og højstaudesamfund med konkurrencesterke og kvælstofkrævende arter, ikke er videre kvælstoffølsomme. Nærmeste kategori 3-natur er dermed en mose 1.500 m mod nord og række moseområder ca. 1.700 meter syd for anlægget. Ifølge en beregning i Husdyrgodkendelse.dk giver udvidelsen her anledning til en merdeposition på ca. 0,0 kg N/ha år. Da merdepositionen således er langt mindre end 1,0 kg N/ha år, vurderes projektet ikke at give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af kategori 3-natur.

For øvrig natur omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, men ikke omfattet af ovennævnte kategorier, gælder, at udvidelsen ikke må medføre en tilstandsændring. Nærmeste § 3-naturområde er en sø beliggende ca. 140 m vest for anlægget. Merdepositionen af ammoniak er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,8 kg N/ha år. Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets ammoniakemission ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning af søen.

Skærpet beskyttelsesniveau

Påvirkninger fra staldanlægget:

Randers Kommune vurderer, at ammoniakdepositioner, som er lavere end Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau ikke giver anledning til en væsentlig miljøpåvirkning, og at der derfor ikke er grundlag for at skærpe Husdyrbruglovens afskæringskriterier for kvælstofbelastning af naturarealer.

Med hensyn til arter, der er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV, vurderer Randers Kommune, at der fra staldanlægget ikke vil ske en væsentlig påvirkning af disse arters levesteder, yngle- eller rastepladser. Det tillægges vægt, at Randers Kommune ikke har kendskab til forekomst af disse arter indenfor en afstand af ca. 1.400 meter fra staldanlægget, og at merpåvirkningen af potentielle levesteder (vandhuller mv.) med ammoniak indenfor denne afstand ikke er væsentlig, jf. ovenstående.

Lugt

Ansøgningssystemet beregner, ud fra Husdyrbruglovens afskæringskriterier, en nødvendig minimumsafstand til byzone, beboelse i samlet bebyggelse og til beboelse udenfor samlet bebyggelse (lugtgeneafstande). Beboelser som ejes af ansøger selv og beboelser med landbrugspligt er ikke omfattet af Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau. Samtidig beregnes en vægтет gennemsnitsafstand, hvor afstanden fra de enkelte stalde/staldafsnit til de før nævnte boligområder vægtes i forhold til lugtafgivelsen. Se tabel 3.

	Lugtgenafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Adresse / by
Byzoneområde:	612 m	3.411 m	Assentoft By, Essensbæk
Beboelse i samlet bebyggelse	445 m	603 m	Rodenlund 11
Beboelse uden for samlet bebyggelse	181 m	408 m	Gundestrupvej 12

Tabel 3: Lugtgenafstand sammenholdt med vægtet gennemsnitsafstand.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for lugtemissionen.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Nærmeste byzone, nærmeste beboelse i samlet bebyggelse og nærmeste beboelse udenfor samlet bebyggelse er beliggende væsentligt længere væk end genafstanden. Dermed er Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau for lugt overholdt.

Det bemærkes, at Gundestrupvej 8 ligger en smule nærmere end Gundestrupvej 12, men da nummer 8 ejes af ansøger og i dag er ubebygget, regnes den ikke med i lugtbeskyttelsen.

Herudover bemærkes, at der periodisk kan forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring og udbringning af gylle, som efter kommunens opfattelse almindeligvis må accepteres i landbrugsområder.

Husdyrbrugets øvrige aktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at der ikke vil forekomme væsentlige lugtgener hos naboerne.

Støv

På husdyrbruget er de primære støvkilder:

- Staldventilation
- Transport
- Markarbejde

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for støvemissioner.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Der er etableret overbrusningsanlæg i alle staldene, hvilket Randers Kommune vurderer opfylder kravet i Godkendelsesbekendtgørelsen om reduktion af støvemissioner fra staldanlæg.

Det vurderes, at der ikke umiddelbart foregår aktiviteter på husdyrbruget, som kan give anledning til væsentlige støvgener. I forbindelse med høst og ved transport af korn/foder kan der dog være periodiske støvgener.

Husdyrbruget og nabobeboelserne i umiddelbar nærhed, ligger i et område, der ifølge Randers Kommuneplan 2017 er udpeget som landbrugsområde. Gener fra landbrug i disse områder må, efter Randers Kommunes opfattelse, i reglen accepteres, hvis de kan henføres til almindelige landbrugsaktiviteter. Randers Kommune vurderer, at støv fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omboende.

Støj

På husdyrbruget forekommer primært følgende støjkilder:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for støjemissioner.

Afstanden fra nærmeste driftsbygning til nabo er ca. 300 m. Indkørsel til ejendommen fra Stampenvej er beliggende ca. 84 m fra naboejendom. Indkørsel til ejendommen fra Gundestrupvej er beliggende få meter fra naboejendom (målt fra ophør af privat vej/ start af privat fællesvej).

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruget og nabobeboelserne ligger som tidligere nævnt i et område, der ifølge Kommuneplan 2017 for Randers Kommune er udpeget som landbrugsområde.

Staldanlæg ligger i god afstand til naboer, og husdyrbruget vurderes ikke at give anledning til et støjniveau, der er højere, end der almindeligvis må forventes i et landbrugsområde.

Umiddelbart vurderes, at støjkilderne vil kunne overholde støjgrænserne for "Type 3 - Blandet bolig og erhverv" i støjvejledning nr. 5 / 1984. Det bemærkes, at disse støjgrænser er anbefalet af Miljøstyrelsen for landbrugsvirksomheder i det åbne land.

Randers Kommune har stillet vilkår om maksimal støjbelastning i overensstemmelse med de anbefalede støjgrænser for at fastholde anlægget på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter.

Adgang til ejendommen foregår fra Stampenvej og Gundestrupvej. Ud- og indkørsel til Stampenvej sker i en afstand af ca. 85 m fra nabobeboelse. Ud- og indkørsel til Gundestrupvej sker ad privatvej indtil ejendommen Gundestrupvej 8, hvor vejen bliver privat fællesvej. Der er na-

bobeboelse på Gundestrupvej 12 i en afstand på 30 m fra vejen. Trafik, der støjer mere end personvogne vurderes ikke at kunne overholde natteperiodens maksimalstøjkrav på 55 DB(A) ved nabobeboelse. Dette er vurderet ud fra de oplyste kildestyrker, som fremgår af Støjdata-bogen, Del 3, Lydteknisk Institut, 1989.

Der er derfor stillet vilkår om, at der ikke må ske kørsel med tung trafik i natteperioden.

Rystelser

Der kan muligvis forekomme vibrationer fra køretøjer i forbindelse med transporter. Der er redegjort for rystelser i miljøkonsekvensrapporten.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det vurderes ikke aktuelt at stille krav til lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer.

Transport/vejforhold

Transporter til og fra staldanlægget fordeler sig primært på følgende typer:

- Udbringning af husdyrgødning
- Afhentning af levende/døde dyr
- Transport af foder
- Afhentning af affald

Antallet af transporter øges fra 490 til 718 årligt. Hvilket primært skyldes sæsonbetonet kørsel (korn og udbringning af gylle), samt afhentning af smågrise.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for transporten.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Det samlede antal transporter vurderes at være af begrænset omfang (1-2 transporter pr. dag i gennemsnit).

Adgangsvejene til anlægget ligger dog i umiddelbar nærhed af nabobeboelser. For at begrænse gener i forbindelse med transport har Randers Kommune stillet vilkår om at tung transport til og fra anlægget ikke må finde sted i natperioden (tidsrummet kl. 22-7). Det er Randers Kommunes samlede vurdering, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener fra transport og trafik.

Det bemærkes, at færdsel på offentlig vej, herunder også privat fællesvej ikke kan reguleres i miljøgodkendelsen, men reguleres af Færdselsloven og håndhæves af politiet.

Lys

Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning, men der forekommer ingen kraftig udendørs belysning.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for lysforholdene.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Da der udelukkende forekommer almindelig udendørs belysning og ikke opsættes kraftige projektører til belysning af bygninger, pladser m.v., vurderes der ikke, at opstå væsentlige lysgener for naboer eller trafik.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten er det oplyst, at fluer og skadedyr vil blive bekæmpet i overensstemmelse med gældende retningslinjer.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Fluer i store mængder kan give anledning til gener hos naboer. For at undgå masseforekomster af fluer er det afgørende, at der på produktionsanlægget er en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne.

Erfaringsmæssigt opstår større forekomst af fluer typisk på landbrug med dybstrølesssystemer og på utildækkede møddinger med daglig tilførsel. Da husdyrproduktionen kun anvender dybstrølesssystemer i meget begrænset omfang (hestestalden), vurderer Randers Kommune, at risikoen for væsentlige fluegener er begrænset. Randers Kommune har stillet fastholdelsesvilkår om at fluebekæmpelse skal ske efter de gældende retningslinjer.

Afstandskrav

Ifølge Husdyrbrugloven og Husdyrgødningsbekendtgørelsen må stalde og lignende, samt gødningsopbevaringsanlæg og ensilagepladser, ikke etableres inden for nærmere fastsatte afstande, jf. tabel 4.

Afstandskravene i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering, udvidelse eller ændring, der medfører øget forurening. I dette tilfælde er der en øget forurening fra Farestald 2, Smågrisecontainer og Gylletank III.

Afstandskravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 gælder for etablering af beholdere til flydende husdyrgødning.

	Faktisk afstand	Min. krav til afstand
Husdyrbruglovens § 6		
Nabobeboelse, byzone, sommerhusområde og lokalplanlagt område til boliger	Ca. 410 m.	50 m
Husdyrbruglovens § 7		
Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper	> 1.000 m	10 m
Husdyrbruglovens § 8		
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Ca. 140 m	25 m

Almene vandforsyningsanlæg	>2.000 m til Årslev Vandværk	50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer	Ca. 1.300 m til vandløb Ca. 40 m til sø > 15 m til dræn iflg. ansøger	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	400 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m.	25 m
Beboelse på samme ejendom	Ca. 6 m (Farestald 2)	15 m
Naboskel	Ca. 130 m	30 m
Åbne vandløb og søer >100 m ²	Ca. 45 m	100 ¹ m
Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22		
Nabobeboelse	-	300 ² m
§ 7 natur	-	300 ³ m

Tabel 4

¹Gælder ved etablering af beholdere til flydende husdyrgødning.

²Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr.

³Gælder ved etablering af beholdere uden "fast overdækning" til flydende husdyrgødning.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Husdyrbruglovens § 6:

Ifølge Husdyrbruglovens § 6 er der forbud mod at etablere husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt foretage udvidelser og ændringer af husdyrbrug, hvis det medfører forøget forurening, inden for 50 m fra nabobeboelser, byzone, sommerhusområde eller lokalplanlagt område til boliger. Det eksisterende anlæg overholder afstandskravet på 50 m.

Husdyrbruglovens § 7:

Ifølge Husdyrbruglovens § 7 er der endvidere forbud mod at etablere, udvide og ændre husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug der ligger i en afstand på mindre end 10 meter til nærmere bestemt sårbar natur, jf. Husdyrbruglovens § 7. Som det fremgår af tabel 4, ligger bygningsdelene mere end 1.000 meter fra sårbar natur.

Husdyrbruglovens § 8:

Afstandskravene gælder kun hvis der samtidig sker en forøgelse af forureningen fra den pågældende bygning (stald, gødningsopbevaringsanlæg og lignende).

Den eksisterende Farestald 2 ligger nærmere end 15 meter fra beboelse på samme ejendom. I forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbruget, stilles der vilkår for støj og vilkår om bekæmpelse af fluer/skadedyr. Husdyrbruget er desuden et IE-brug og der er fastsat en række krav til drift af husdyrbruget jf. §§ 42- 50 i Godkendelsesbekendtgørelsen. Randers Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig forøgelse af gener for beboerne på husdyrbruget og meddeler hermed dispensation fra afstandskravet (Husdyrbruglovens § 9, stk. 3). I vurderingen er der lagt særlig vægt på, at der er tale om en eksisterende staldbygning.

Der er meddelt dispensation til at opføre en gyllebeholder (Gylletank III på bilag 1) nærmere end 100 m fra sø.

Som det fremgår af tabel 4 er samtlige øvrige afstandskrav for det pågældende staldafsnit overholdt.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22:

Ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 skal nye beholdere for flydende husdyrgødning fra svin og pelsdyr være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra nabobeboelser.

Desuden skal alle nye beholdere for flydende husdyrgødning være forsynet med fast overdækning, hvis de er beliggende mindre end 300 m fra de i Husdyrbruglovens § 7 angivne naturtyper. I stedet for fast overdækning kan der anvendes en teknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, som en teknologi, der kan erstatte fast overdækning.

Alle beholdere er med fast overdækning og overholder desuden afstandskravene.

På baggrund af ovenstående vurderer Randers Kommune, at projektet er i overensstemmelse med afstandskrav fastsat i Husdyrbruglovens § 6-8 og Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22.

Restvand / overfladevand

Restvand fra bedriften bortskaffes på følgende måde:

- Restvand fra vask af stalde, drikkevandsspild m.v. ledes til gyllesystemet og er inkluderet i normproduktionen af husdyrgødning.
- Tagvandet fra løbe/drægtighedsstald ledes det til nedsivning gennem faskine, og fra farestald 3 og 4, samt maskinhus ledes det til dræn. Ved de resterende bygninger opsamles vandet ikke.
- Sanitært spildevand fra staldanlægget ledes til septiktank og nedsivning.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for restvand / spildevandsforholdene.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets håndtering af restvand sker miljømæssigt forsvarligt og har ikke fundet anledning til at stille skærpende vilkår.

Affald

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Farligt affald og risikoaffald opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg.

Olie, spildolie og kemikalier opbevares i tætte tromler med låg eller lignende.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Randers Kommune vurderer, at husdyrbrugets håndtering af affald sker miljømæssigt forsvarligt, og at affaldshierarkiet er iagttaget.

I den forbindelse bemærkes, at virksomhedens affald sorteres, opbevares og bortskaffes i henhold til Randers Kommunes regulativ for bortskaffelse af erhvervsaffald.

Randers Kommunes regulativer og forskrifter på affaldsområdet og den generelle lovgivning vurderes at være tilstrækkelig til at sikre, at der ikke sker en væsentlig miljøpåvirkning som følge af virksomhedens affaldshåndtering.

Ophør

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for foranstaltning ved ophør af husdyrproduktionen:

- Den resterende husdyrgødning i kummer og beholdere vil blive fjernet.
- Fodersiloer / foderrum tømmes og rengøres.
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen.
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandler.
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug.
- Andet affald vil blive afhændet efter Miljølovens forskrifter.
- Gyllebeholderne vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift.

Kommunens vurderinger og bemærkninger

Såfremt husdyrproduktionen ophører, forventer Randers Kommune ikke længere at føre rutinemæssigt miljøtilsyn med virksomheden. For at undgå at der opstår forureningsfare og gener i tilfælde af virksomhedens ophør, er der stillet vilkår om, at husdyrgødning, døde dyr, kemikalier og lignende skal bortskaffes/afhændes i henhold til kommunens affaldsregulativer. Gundestrupvej 10 er et IE-husdyrbrug og derfor omfattet af bestemmelserne i jordforureningsloven (LBK nr. 282 af 27/03/2017) om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug. Bestemmelserne fremgår af lovens kapitel 4b og indebærer bl.a., at driftsherren ved driftsophør skal vurdere jordens og grundvands forureningstilstand som følge af aktiviteterne på husdyrbruget. Driftsherren skal i første omgang indsende et oplæg til miljømyndigheden (kommunen) om, hvordan den forestående vurdering kan foretages. Herefter vil miljømyndigheden give driftsherren påbud om, hvordan vurderingen skal foretages og en frist herfor.

Offentliggørelse

Offentliggørelse af ansøgningen

Randers Kommune har offentliggjort ansøgningen om miljøgodkendelse på Randers Kommunes hjemmeside, randers.dk den 24. april 2020. I den forbindelse er der ikke indkommet bemærkninger eller anmodninger om tilsendelse af udkast til miljøgodkendelse.

Partshøring

Orientering om udkast til miljøgodkendelse har været fremsendt til ejere/medejere samt beboere af beboelser inden for lugtkonsekvensområde (709 m) og DN lokalafdeling:

Orienteringen blev fremsendt den 23. juni 2020. Fristen til at kommentere udkastet var den 27. juli 2020. Der er ikke modtaget bemærkninger.

Offentliggørelse af godkendelsen

Godkendelsen bekendtgøres på Randers Kommunes hjemmeside www.randers.dk den 5. august 2020, som er godkendelsens dato.

Følgende er underrettet om godkendelsen:

- Ansøger
- Konsulent
- Parter
- Danmarks Naturfredningsforening, dnranders-sager@dn.dk
- DN lokalafdeling v. Christian Halgreen, christian@halgreen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, lokalafdeling, ta@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Lokalafdelingen Dansk Ornitologisk Forening, randers@dof.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed, TRnord@stps.dk

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. Husdyrbruglovens § 76.

Hvem kan klage?

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af:

- afgørelsens adressat,
- miljø- og fødevarerministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt, og
- enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Foreninger og organisationer som nævnt i Husdyrbruglovens §§ 85-87

Hvordan klager jeg?

Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes herefter gennem Klageportalen til Randers Kommune.

Klagen skal være indgivet inden fire uger efter denne afgørelse er meddelt - **senest den 2. september 2020**. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen er indgivet, når den er tilgængelig for Randers Kommune i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 for private. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort på Klageportalen.

Du kan læse mere om klagens behandling på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk

Kan jeg blive fritaget for brug af Klageportalen?

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning herom til Randers Kommune via e-mail landbrug@randers.dk eller med almindelig post til Randers Kommune, Teknik og Miljø, Laksetorvet, 8900 Randers C, att. Landbrug. Randers Kommune videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som beslutter, om du kan blive fritaget.

Må tilladelse udnyttes, hvis den påklages?

Når en klage modtages i Miljø- og Fødevareklagenævnet, bliver der oprettet en sag i nævnets journalsystem.

Sagens parter orienteres om Miljø- og Fødevareklagenævnets sagsbehandlingstid, om persondataloven og om frist for fremsættelse af yderligere bemærkninger til sagen.

En klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen straks kan tages i brug, men det sker på eget ansvar, da klageinstansen eventuelt kan ændre eller ophæve afgørelsen.

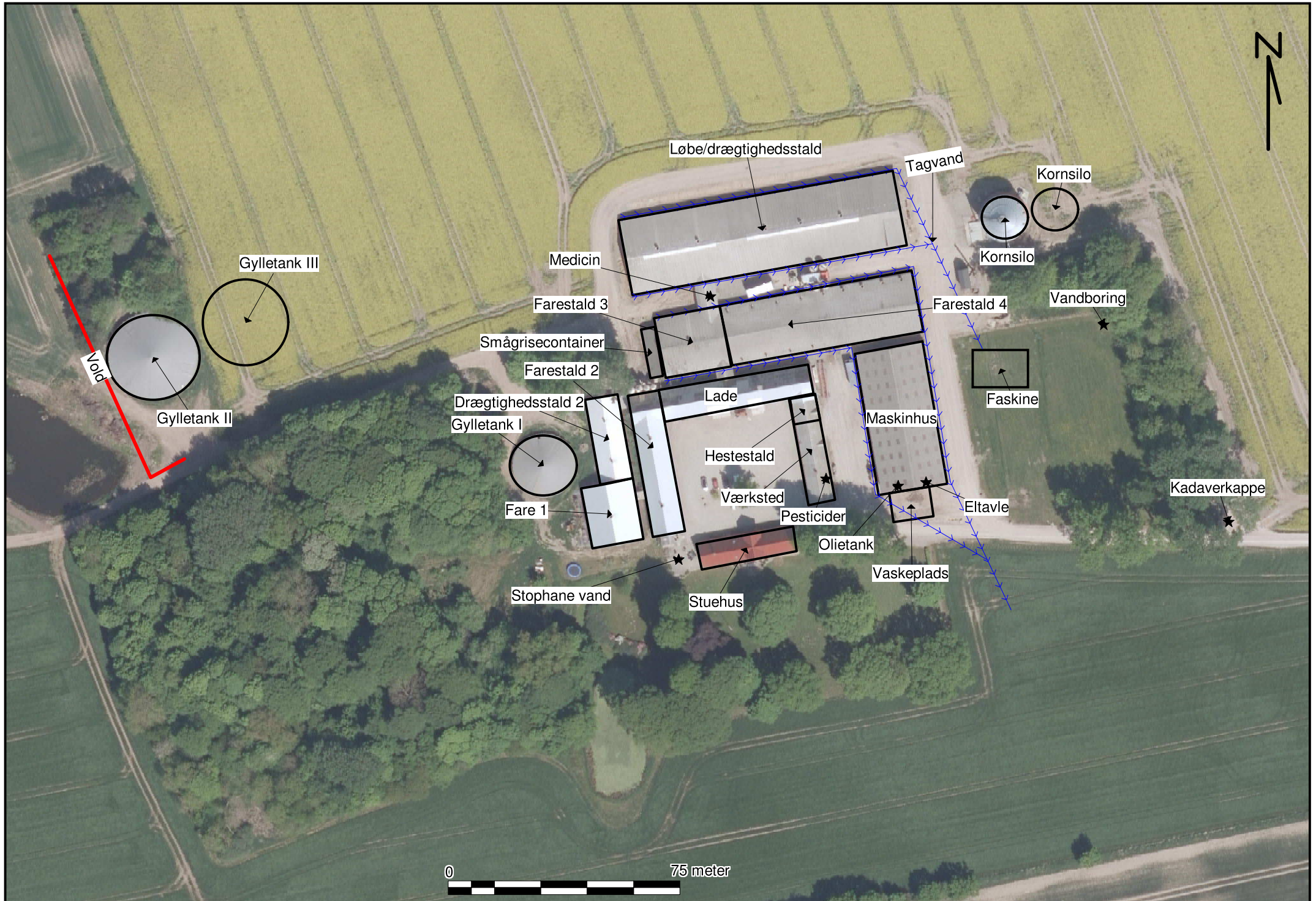
Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder fra afgørelsen er meddelt jf. Husdyrbruglovens § 90.

Selvom der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet.

Bilag:

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Ansøgning om miljøgodkendelse for

slagtesvineproduktionen

Gundestrupvej 10

8960 Randers SØ

Datablad

Ansøger og ejer	Lars Kudahl Gundestrupvej 10 8960 Randers SØ Ravnholt.kudahl@gmail.com
	Kontaktperson på miljø sagen: Lars Kudahl Mobil: 2149 2475 Mail: ravnholt.kudahl@gmail.com
Husdyrbrugets adresse	Gundestrupvej 10, 8960 Randers SØ
CVR-nummer	15107677
CHR-nummer	96157
Kommune	Randers Kommune
Ejendomsnummer	7300035450
Matrikel-nr.	1g, Gundestrup By, Hørning
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Gunnerupmosevej 7, 8960 Randers SØ
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	217607
Konsulent	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning – CVR 25914562 Jakob Altenborg Cand.Scient i biologi. jakob@miljoeognatur.dk , mobil 26259791 Byrumvej 30, 9940 Læsø
Ansøgning indsendt	05-03-2020

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Gundestrupvej 10. Det ansøgte omfatter dyrehold i eksisterende stalde, samt etablering af ny småsvinestald på 85 m² med et produktionsareal på 53 m². Desuden ændres poltestald til drægtighedsstald.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger både om den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen på Gundestrupvej 10, 8960 Randers SØ, samt om at udvide produktionen med 53 m² produktionsareal og ændre en eksisterende stald til drægtighedsstald.

Ejendommen er beliggende ca. 3300 m sydøst for Assentoft, som er den nærmeste byzone i området. Nordøst for ejendommen ligger Hørning i en afstand af ca. 700 m, som er nærmeste samlede bebyggelse, og nærmeste nabo ligger ca. 400 meter øst for ejendommen.

Lugtmissionerne i forhold til enkelt bolig (nabo), samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Det betyder, at der ikke vil være lugtgener fra produktionen ved naboer som følge af produktionen på ejendommen.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Ændringerne af produktionen i forhold til den nuværende produktion, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

Datablad	2
Forord	3
Ikke teknisk resumé	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
Tidligere godkendelser	7
Biaktiviteter	7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	7
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	8
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	8
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	8
B.4 Beliggenhed og omgivelser.....	8
Landskabs og planmæssige forhold	10
Retningslinje:	11
B.5 Ammoniakemission.....	12
Natur	12
B.6 Lugtemission	15
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	16
Støj	16
Rystelser	16
Lys	17
Fluer og skadedyr	18
Støv	18
Øvrige emissioner	18
Transport.....	19
Egenkontrol.....	20
Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:	20
Risici og håndtering	20
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	21
Døde dyr	22
Spildevandsmængde.....	23
Energiforbrug	23
Vandforbrug	24
Reststoffer.....	24
Foder	24
B.9 Valg af BAT	25
B.10 Grænseoverskridende virkninger	26
IE-husdyrbrug	26
C.1 Foranstaltninger ved ophør.....	26

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management.....	27
Management	27
BAT energi	28
BAT vand	29
BAT – råvarer.....	29
Samlet BAT-vurdering	29
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer	30
Miljøkonsekvensrapport	31
D.1-a Udformning, dimensioner mm.....	31
D.1-b Forventede indvirkning på miljøet.....	31
Vandmiljø	31
Natur	32
Naboer/lugt	32
D.1-c Særkender.....	32
Risici og håndtering.....	33
Beskrivelse af risikominimering/BAT	33
D.1-d Væsentlige alternativer.....	34
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten.....	34
D.3 Kompetente ekspert	34

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

- 2. jan. 2017 - § 12 godkendelse

Biaktiviteter

Ingen biaktiviteter

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der er tale om en ejendom med søer og produktion af smågrise. Produktionsarealet udgør samlet 3897 m² nettoareal. Alle stalde er indrettet med enten delvist spaltegulv eller fuldspalte gulv.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal. For farestald 2 er angivet bruttoareal i ansøgt drift. Stalden er med kummer under hele arealet og det ønskes at stalden godkendes med bruttoareal og alle svin fulddrænet gulv. Dermed bevares fleksibiliteten maksimalt for denne stald.

Nedenstående skema viser hvordan nettoarealet er fremkommet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Stistørrelse	Stiareal	Sti antal	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Farestald	Søer Fuldspalte gulv	2,5*1,6	4	54	216	216	216
Farestald 2	Alle svin Fulddrænet gulv	2,5*1,55 1,8*2,7	3,875 4,86	21 30	464	227	227
Farestald 3	Søer Delvist spaltegulv	2,5*1,6	4	60	240	240	240
Farestald 4	Søer Fuldspaltegulv	2,7*1,8	4,86	180	876	876	945
Løbe/drægtighedsstald	Søer Delvist spaltegulv	20,75*8,3 Løbesti ¹	172,22	6	1033 739	1033 739	1033 739
Drægtighedsstald 2	Søer Delvist spaltegulv	8,4*5,5	46,2	5	231	231	231
Smågrisecontainer	Smågrise Drænet gulv	15,6*3,4	53	1	53		

¹ Løbestalden består af følgende rækker:
23,05*34,55 – (4,5*2+30,4*1,6)

Ovenstående skema og opgørelsen af produktionsarealet ud fra stistørrelse, betyder desuden at efterfølgende kontrol kan udføres efter dette skema, sammenholdt med situationsplanen.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholder er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholder tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Alle gyllebeholdere er overdækkede.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 7000 m³, som udgøres af eksisterende gyllebeholder på 1300 m³ og på 2550 m³. Derudover skal der etableres ny på 2550 m³. Hertil kommer 600 m³ i kanaler. Det vurderes ud fra normtal 2019, at der under normale forhold produceres ca. 6500 m³ husdyrgødning på ejendommen og der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i 1000 søer.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af søer.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der skal ikke foretages ændringer i eksisterende bygninger og der skal etableres en ny stald på 53 m² produktionsareal.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er hverken teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Der er til bedriften yderligere en produktionsenhed, Gunnerupmosevej 7. Alle enheder drives selvstændigt og uden en produktionsmæssig sammenhæng.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	3284 m	Assentoft	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet	522 m	Område i Hørning	50 m

bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.			
Nabobeboelse	346 m		50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	58	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	2203	50 m	Ja	
Vandløb	1668	15 m	Ja	
Dræn	➤ 15	15 m	Ja	
Sø	20	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	369	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	55	15 m	Ja	Fra smågrisecontainer
Naboskel	131	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	9350	Habitat skov	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	1137	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	21	Mose	-

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt, og der foretages derfor ikke yderligere vurdering end det er foretaget i forbindelse med fastsættelse af afstandskriterierne.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et område der i kommuneplanen er udlagt indenfor følgende væsentlige planmæssige forhold.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		X
Uforstyrrede landskaber (Stille- og mørkeområde)		X
Større sammenhængende landskaber		X
Værdifulde Geologiske områder		X
Kystnærhedszonen		X
Værdifulde kulturarvsområder		X
Værdifulde landbrugsområder	X	
Store husdyrbrug	X	
Økologiske forbindelser		X
Potentielle økologiske forbindelser		X
Naturbeskyttelsesområder		X
Potentielle naturbeskyttelsesområder		X
Natura2000		X
Skovrejsning	X	
Lavbundsareal		X
Kirkebyggelinjer		X
Skovbyggelinjer		X
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		X
Beskyttede sten- og jorddiger		X
Klitfredning		X
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		X

Randers Kommunes kommuneplan 2017 angiver følgende retningslinjer:

Store husdyrbrug**Retningslinjer**

Der er udpeget områder til store husdyrbrug. Udpegningen omfatter de arealer, hvor der med fordel kan etableres store husdyrbrug.

Redegørelse

I kommuneplanssammenhæng er et stort husdyrbrug defineret som et brug med 500 DE (dyrenheder) eller mere. En dyrenhed svarer til knap 1 malkeko eller ca. 39 slagtesvin. Store husdyrproduktioner, vil typisk kræve store investeringer. Planlægningen for store husdyrbrug skal synliggøre de områder, hvor kommunen vurderer, at investeringssikkerheden vil være størst. Anlæg af denne størrelse vil medføre en stor visuel påvirkning af omgivelserne. Der vil være større

afstandskrav til naboer pga. lugtgener og til naturområder pga. ammoniak. Af andre væsentlige påvirkninger kan nævnes trafik til og fra anlæggene.

Udpegningen dækker over områder, hvor man som investor kan forvente af møde et minimum af forhindringer i forbindelse med etablering og fremtidige udvidelser af et stort husdyrbrug.

Udpegningen sikrer i videst mulig omfang, at der ved lokalisering af store husdyrbrug ikke er behov for dyre miljøteknologier (eks. luftrensning) for at leve op til de krav, der gælder for påvirkninger af naboer, særlig sårbar natur m.v. Et af hovedkriterierne for udpegningen er således, at gældende krav til ammoniakpåvirkning kan overholdes ved anvendelse af gængse, og dermed billige, miljøteknologier som gyllekøling og tilpasning af foder.

Store husdyrbrug kan med fordel lokaliseres indenfor områder til store svinebrug og områder til store kvægbrug. Der skelnes mellem kvæg og svin, idet svin udgør en større miljøbelastning pr. DE end kvæg. Det skal understreges, at der er tale om en positiv udpegning, som ikke forhindrer lokalisering af store husdyrbrug udenfor de udpegede områder. Alle husdyrbrug over 15 DE reguleres efter Husdyrloven og reguleringen er den samme, uanset om husdyrbruget ligger indenfor eller udenfor de kommuneplanlagte områder. Der skal derfor i alle tilfælde foretages en konkret vurdering i forhold til naboer, natur- og miljøinteresser og indpasning i forhold til landskabelige interesser, geologiske interesser, kystnærhed og kulturmiljøer i overensstemmelse med Husdyrloven.

I områder udpeget til store husdyrbrug vil byrådet være restriktive med at tillade aktiviteter som udstykning, bebyggelse og ændret anvendelse af arealer og bygninger, hvis disse vil være en hindring for lokalisering af et stort husdyrbrug.

Særligt værdifuldt landbrugsområde

Retningslinje

Der er udpeget særligt værdifulde landbrugsområder, der så vidt muligt skal forblive i jordbrugsdrift.

Redegørelse

I de særligt værdifulde landbrugsområder skal den bedste landbrugsjord bevares. For at sikre landbrugsejendommenes jordtilliggende, skal der lægges vægt på at bevare større samlede jordbrugsområder. Her vil byrådet være restriktive med at tillade anden anvendelse. Arealer i særligt værdifulde landbrugsområder kan kun inddrages til ikke-jordbrugsmæssige formål, hvis arealerne har begrænset betydning for jordbruget eller, hvis en samlet vurdering viser, at den givne anvendelse mest hensigtsmæssigt kan placeres her. Det vil dog eksempelvis stadig være muligt, at etablere skov i de områder, der også er udpeget som skovrejsning ønsket.

Der skal indenfor de særligt værdifulde landbrugsområder tages hensyn til de øvrige interesser, der kan være i et givent område. Anvendelsen af gødning og pesticider m.v. begrænses i de områder, hvor anden lovgivning kræver det af hensyn til drikkevand eller natur. Eksempelvis hvor der i forbindelse med vandplanerne er lavet en indsatsplan for et givent område.

Skovrejsning

Retningslinje:

Indenfor skovrejsningsområderne kan Randers Kommune anbefale, at der rejses ny skov.

Redegørelse

Skov er en værdifuld ressource til gavn for mennesker, miljø og natur. Randers Kommune ønsker mere og bedre skov i kommunen. Kommunen er i dag relativ skovfattig med at skovbevokset areal på ca. 9 %. Landsgennemsnittet er på 14,3 %. Ved skovtilplantning skal der tages hensyn til landskab, natur og kulturhistorie.

skovrejsning

Skovrejsningsområder danner grundlag for skovrejsning og giver mulighed for offentlig støtte til privat skovrejsning. Det er frivilligt, at benytte sig af tilbuddet om at rejse skov indenfor skovrejsningsområderne eller afhænde arealer til statslig skovrejsning.

Udpegningen af skovrejsningsområderne er ikke en hindring for anden arealanvendelse, f.eks. jordbrug, byudvikling eller veje. Skov, der anlægges med offentligt tilskud, pålægges fredskovspligt. Skoves naturindhold og dermed kvalitet er ofte afhængig af skovens alder. Derfor er fredskovspligten, der binder arealer til skovanvendelse for altid, en vigtig beskyttelse af naturressourcerne.

Der ydes ikke tilskud til anlæg af frugtplantager, energiskov og pyntegrønts og juletræskulturer. Tilplantningen af et område kan foregå gradvist, dog skal området være på mindst to ha. Skovejeren bestemmer, hvordan skoven skal formes og hvilke træarter, der skal anvendes. For at fremme plantningen af løvskov gives der imidlertid størst tilskud til anlæg af løvskov.

Jordressourcens anvendelse til dyrkning, skov eller natur

For at holde styr på hvad jorden i Danmark bruges til, er ejer eller bruger af et område pligtig til at anmelde hvis anvendelsen af et jordstykke skifter til noget helt andet. Anmeldelse af etablering af skov skal ske til kommunen på et særligt skema. Kommunen skal så vurdere om arealet kan godkendes til skovrejsning eller anden tilplantning.

Beskyttelse af naturtyper og fortidsminder

Naturbeskyttelseslovens eventuelle beskyttelseslinjer og beskyttelse af strande, søer, vandløb, moser, heder, enge, overdrev, strandenge, strandsumpe og museumslovens beskyttelse af sten- og jorddiger og fortidsminder gælder også inden for skovrejsningsområderne. Byrådet kan i visse tilfælde give dispensation til at plante inden for disse områder. Efter nærmere vurdering kan der stilles krav i forbindelse med etablering af skov, for eksempel at der af hensyn til kulturhistoriske værdier ikke må dybdepløjes.

Vurdering

Projektet indebærer mindre byggeri på ejendommen. Den nye bygning placeres i tilknytning til eksisterende bygninger, og er beliggende indenfor ovenstående kommuneplansretningslinjer. Det vurderes at bygninger etableres i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer. Placeringen i tilknytning til eksisterende byggeri betyder at ejendommen fortsat vil opleves som en samlet enhed og dermed ikke vil synes anderledes i landskabet.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav. Det vurderes at påvirkningen af området i relation til visuelle udtryk mm. ikke vil være af væsentlig anderledes karakter, og projektet vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 5328 kg N/år, hvilket er stigning på 752 kg N/år i forhold til nudrift og en stigning på 1166 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.

2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende uden for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	1	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 9,5 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,2	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 1200 m væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		0,1-5,3	0,0-0,2	Nærmeste kategori 3 natur ligger vest for ejendommen i form af en mose.

				Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0,2 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrige § 3 områder		2,9	0,8	Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør 0,8 kg N/ha/år. Dermed overholdes bekendtgørelsens afskæringskriterier til kat. 3 natur også her, og det vurderes at der ikke sker en påvirkning af området.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø	X	X
Arter af flagermus		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der potentielt kan være bilag IV-arter (spidssnudet frø og vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 75 m syd for anlægget. Der er dog ingen konkrete registreringer.

Nærmeste lokalitet med registrering af bilag IV art (spidssnudet frø) ligger 1,8 km nord for ejendommen. Der er en minimal påvirkning af området med 0,1 kg N/ha/år, hvilket ligger under afskæringskriterierne for kat 1 natur. Og det vurderes derfor at produktionen ikke påvirker tilstedeværelsen af bilag IV arter i de pågældende habitater. For de øvrige arter gælder at der ingen aktuelle registreringer er af arterne i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter, da der er langt til de nærmeste habitater og påvirkningen af disse habitater er minimal.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af produktionsarealets størrelse og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	21166	57475	21166	57475
Ansøgt drift	25768	68211	25768	68211
Stigning	4602	10736	4602	10736

Som angivet i tabellen sker der en stigning i lugtemissionen fra produktionen i forbindelse med godkendelsen. Stigning sker pga. af at farestald 2 søges med bruttoareal alle grise fuldspaltegulv.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Gundestrupvej 12 (enkelt bolig)	0	Ny	181	408	Ja
Rodenlund 11 (samlet bebyggelse)	0	Ny	445	603	Ja
Assentoft (byzone)	0	Ny	612	3411	Ja

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Det vil sige, at de ikke indgår i vurdering af, om der ligger enkeltboliger eller samlet bebyggelse inden for de beregnede geneafstande.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der er ingen andre produktioner indenfor de nævnte afstande, og der er derfor ingen kumulation.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og det vurderes på den baggrund at driften af ejendommen kan fortsættes uden det vil medføre særlige lugtgener i området.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes hjemmeblandet foder og der er automatisk fodring. Foderet opbevares i kornsiloer og fodersiloer. Mølle og kompressor til foderanlæg er placeret i foderladen. Kompressoren er afskærmet således at støjen reduceres. Mølleri og foderblanding foregår indendøre i foderlade og er derfor afskærmet.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjkloder

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidpunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75

Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transport kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er 1 nabobeboelse beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transport i forbindelse med driften af denne forventes kan derfor potentielt medføre for omgivelserne. Der er dog på ejendommen opmærksomhed på dette forhold og der tages i videst mulige omfang hensyn til naboer i forbindelse med transport. Det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes vinduer, samt fra udendørsbelysning ved foderindlevering.

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil ikke medføre væsentligt mere belysning end i nudriften. Det forventes ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af tilskudsfoder og mineraler.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendommen beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv. Der ligger en beboelse langs med indkørslen til ejendommen. Ejendommen er beliggende syd for vejen og da nord vinden er meget sjælden i perioderne med megen trafik på vejen vurderes det at støv ikke vil medføre gener for naboer, udover hvad der kan forventes når man er bosat uden for befæstede byområder.

Øvrige emissioner

Udover ovennævnte emissioner vil der være emissioner af NO_x, CO₂ og SO₂. Disse emissioner stammer bl.a. fra afbrændning af fossile brændstoffer til opvarmning og til drift af maskiner. Der vil desuden være svovlforbindelser fra staldene. Det gælder for disse emissioner at udledningerne reguleres af national lovgivning og krav til effektivitet af motorer mm. På landbruget er man naturligt interesseret i at hjælpe klimaet så meget som muligt og derfor holder man sig orienteret om alternative opvarmning metoder og evt. overgang til eldrevne redskaber.

Vurdering

Det vurderes at man på ejendommen overholder de gældende regler på området.

Transport

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af tilskudsfoder	52	52
Korn	50	100
Levering af polte	4	4
Afhentning af smågrise	52	180
Slagtesøer	12	12
Afhentning af døde dyr	52	52
Udbringning husdyrgødning - gylle	210	260
Affald	52	52
Brændstof	6	6
Samlet	490	718

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår af privat indkørsel med adgang fra Gundestrupvej, hvor der i nærområdet (1 km) findes enkelte andre beboelser. Der er en beboelse ved til og fra kørsel til ejendommen. Der er opmærksomhed på at tage hensyn til naboer, og der bliver almindeligvis henstillet til maskinstation og andre aktører at de skal være opmærksom på nabobeboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 6-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen,

eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der et generelt er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbruget, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen, og der er en mindre stigning i antallet af transporter, vurderes det på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentlige gener for de omkringboende.

Det vurderes ligeledes at til og frakørselsforholdene til ejendommen er optimale, da der ligger få boliger ved indkørselsvejen.

Samlet vurderes at ejendommen håndterer transport til og fra ejendommen ansvarligt og med fokus på at skabe så få gener som muligt.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholdere følger reglerne for kontrol minimum hvert 5. år
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året
- Gyllekølingen registreres årligt i antal timer

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle u hensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedrivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frose marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.

- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Der gennemføres de lovpligtige 5-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpemidler, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Pesticider opbevares i aflåst rum.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank i maskinhuset. Olietanken er placeret på fast underlag.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Øvrige risikoelementer håndteres ansvarligt og med fokus på at undgå utilsigtede skader på miljø og omgivelser.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Da der er tale om et IE-brug, så skal affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Randers Kommune. Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning. Forbrændingsegnet affald fra produktionen opbevares i container, og som tømmes en gang pr. måned.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltere, batterier eller spraydåser indsamles i servicenum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Ejendommen skal overholde Randers Kommunes erhvervsregulativ og bortskaffelse skal ske i overensstemmelse med dette. Endvidere er ejendommen omfattet af reglerne i Affaldsbekendtgørelsen. Farligt affald skal i henhold til Randers Kommunes regulativ for erhvervsaffald bortskaffes til godkendte modtageanlæg og transporten af farligt affald skal ske af godkendte transportører.

I henhold til bekendtgørelse om affald, kan op til 200 kg farligt affald pr. år afleveres på Genbrugspladsen, men større mængder skal afhentes via en godkendt transportør. Kvitteringer på korrekt bortskaffelse for affaldstyper under kategorien "farligt affald" skal gemmes i mindst 5 år og skal kunne forevises, når kommunen beder om det. Virksomheder kan aflevere samme fraktioner som borgere, dvs. at virksomheder nu kan aflevere op til 10 asbestplader om året, men virksomheder kan fortsat ikke aflevere landbrugsplast og medicin fra landbrug og andre fraktioner, som almindelige borgere ikke har.

Følgende må ikke afleveres på genbrugspladsen:

- Medicinrester - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Kanyler - Leveres til godkendt modtager af farligt affald
- Landbrugsplast - Leveres til godkendt modtager,
- Udtjente maskiner og udstyr – Skrothandler

Afhentning af farligt affald, der ikke modtages på genbrugspladsen, skal ske af godkendte transportører. Ejendommen er tilmeldt Randers Kommunes ordning for dagrenovation. Affaldet består hovedsageligt af husholdningsaffald.

Farligt affald og risikoaffald i form af sprøjter og medicinrester opbevares i container. Kanyler og glas opbevares i spand med låg og afleveres til godkendt modtager.

Olie, spildolie og kemikalieaffald opbevares i tætte tromler med låg e. lign.

Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med kommunens regulativ for erhvervsaffald. Der er indført miljøledelse på ejendommen, hvor også affaldshåndtering er beskrevet.

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Randers Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe og smågrise opbevares i container indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved indkørslen.

Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt.

Kemikalier generelt

På ejendommen forekommer ingen opbevaring af klinisk / medicinsk affald (sprøjter medicinrester m.v.), idet dette medtages/bortskaffes af dyrlæge eller gennem den kommunale modtagestation. Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ eller via dyrlæge.

Pesticider

Pesticider opbevares i aflåst rum og tom emballage bortskaffes i henhold til anvisningerne på emballagen.

Oliekemikalier

Der er en olietank placeret i maskinhus. Olietanken er placeret på fast gulv.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	400 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse	200 m ³	Nedsivning	Septiktank

Beskrivelse af spildevandstilledning

400 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand ledes nedsivning.

Tagvandet opsamles og ledes til nedsivning gennem faskiner.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	175.000 kwh	200.000 kwh
Opvarmning stald	Genindvinding	Genindvinding
Dieselolie	13.000 l	13.000 l

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr, herunder foder, ventilation, gyllekøling og gyllepumpning

Energibesparende foranstaltninger

Når der i anlægget udskiftes lysarmaturer sikres det, at der i det omfang det er foreneligt med biologiske forhold, at der vælges mellem de mest energibesparende systemer. F.eks. LED-belysning.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	5500 m ³	5000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	450 m ³	400 m ³

* Drikkevandet er beregnet ud fra standard normer for vandforbrug i "Håndbog i driftsplanlægning 2015"

Vandforbruget svarer nogenlunde til normen. Samlet forbrug på ejendommen udgør 5.000 m³.

Bedriften forsynes vand fra eget vandværk. Der forventes ingen stigning i vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor, kvælstof og zink. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes hjemmeblandet foder. Foderet leveres til siloer og foderlade. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der anvendes tørfoder på ejendommen og udfordringen sker 2-3 gange om dagen.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitere

fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Randers Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Randers Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en mindre stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

Alle stalde er med delvise spaltegulve eller fuldspalte gulve. Gyllebeholderne er overdækkede. Der anvendes gyllekøling i Løbe/drægtighedsstalden.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	4994	349	5344
Faktisk emission Kg N/år	4979	349	5328
Forskel Kg N/år			-16
BAT krav overholdt			Ja

På grund af regnefejl i ansøgningssystemet er det ikke muligt at beregne BAT niveauet korrekt med mindre man anvender en workaround. Det samlede BAT krav som fremgår af ovenstående tabel kan derfor ikke genfindes i det indsendte skema i husdyrgodkendelse.dk. Der er lavet en scenarieberegning hvor der er anvendt eksisterende staldafsnit – BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse, og i den scenarieberegning er anvendt 14 % gyllekøling både i nudrift og ansøgt drift, hvilket giver ovenstående BAT-krav. I den indsendte ansøgning er der anvendt eksisterende staldafsnit under BAT forudsætning, da det ikke er muligt at øge gyllekølingsprocenten med mindre den forudsætning anvendes. Derefter er gyllekølingen øget indtil at BAT kravet er opnået

BAT- niveauet er beregnet som eksisterende stalde, BAT-krav fastsat i eksisterende godkendelse.

Gyllekøling Løbe/drægtighedsstald

Ammoniakreduktionen er projekteret til 16 % og der er 1192 m² gyllekanaler.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2 = \text{ammoniakreduktionsprocent}$

17 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 22,4 w/m².

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

$22,4 \text{ w/m}^2 \cdot 1192 \text{ m}^2 \cdot 8760 \text{ timer} / 1000 \text{ w/kw} = 233.899 \text{ kwh.}$

Ved f.eks en pumpe med en køleeffekt på 30 kw giver det en årlig drifttid på 7796 timer.

Idet BAT kravet er overholdt er der ikke vurderet på øvrige tiltag til reduktion.

Vurdering

BAT kravet er overholdt og det vurderes med baggrund heri at produktionen har gjort hvad der er økonomisk og praktisk muligt for at nedbringe ammoniakemissionen mest muligt.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug da der er over 700 søer på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt, Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 5 år. Da gyllebeholderne ligger under 100 meter fra forskellige søer er der krav om kontrol hvert 5. år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

Samtlige stalde er enten nybyggede eller gennemgribende renoveret i løbet af de seneste år. Det vurderes derfor at der vil gå 25-30 år inden der skal foretaget gennemgribende renoveringer på ejendommen.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.

- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes i vid udstrækning LED belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Varme:

Der anvendes gyllekøling til genindvinding af varme fra gyllen. Dette er en energiøkonomisk god ide, da udbyttet af varme er væsentligt højere end forbruget af strøm til indvindingen.

Korntørring:

Der er korntørring på ejendommen. I det omfang at vejret tillader det vil høsten fortrinsvis foregå således at høsten er lagerfast uden tørring. Det kan dog blive nødvendigt at tørre materialet i enkelte år.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Der er diffus undertryksventilation i alle stalde. Ventilationen er under udskiftning til E/C styring. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale

forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhederne vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Daglig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås. Jævnlig tilpasning af blanderecepter.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Dyrene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- luftrensning
- gylleforsuring

I det BAT niveauet for ejendommen er opfyldt, er det vurderet at alle alternativer vil medføre en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

D.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Farestald	336 m ²	7 m	20°	Røde sten, gråt tag	Søer
Farestald 2	382 m ²	7 m	20°	Røde sten, gråt tag	Søer
Farestald 3	427 m ²	7 m	20°	Røde sten, gråt tag	Søer
Farestald 4	876 m ²	8 m	20°	Røde sten, gråt tag	Søer
Løbe/drægtighedsstald	2202 m ²	8 m	20°	Røde sten, gråt tag	Søer
Drægtighedsstald	287 m ²	8 m	20°	Røde sten, gråt tag	Søer
Smågrisecontainer	77 m ²	3 m	20°	Stål	Smågrise
Gylletank	333 m ²	9 m		Elementer, grå overdækning	Gylle
Gylletank	646 m ²	9 m		Elementer, grå overdækning	Gylle
Gylletank	768 m ²	9 m		Elementer, grå overdækning	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

D.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Projektets forventede væsentlige indvirkninger på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriften tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er ikke andre bedrifter indenfor en afstand der gør at kumulationen skal vurderes.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støj og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder alle disse afskæringskriterier.

I relation til øvrige gener er der redegjort herfor i punkt B-7, og det vurderes at der ikke er forhold ved produktionen der påvirker menneskers generelle sundhed.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor ovennævnte afstande.

D.1-c Særkender

Der er tale om et sohold. I forbindelse med godkendelsen af produktionen har man forholdt sig til de mulige væsentlige indvirkninger på miljøet.

Ejendommen forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb fra frosne marker eller efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Pesticider opbevares i aflåst rum.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er en olietank i maskinhuset

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering/BAT

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion. Alle gyllebeholdere er overdækkede.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

D.1-d Væsentlige alternativer

Ejendommen har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Godkendelsen omfatter nyt byggeri. Der er vurderet på en placering i tilknytning til farestald 3. I det der er tale om en lovliggørelse af eksisterende byggeri, vurderes der ikke som udgangspunkt andre placeringer. Eneste reelle alternativ er i modsatte ende af farestalden 3 og 4, hvilket dog ikke ændrer på udtrykket af containeren.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område uden landskabelige interesser.
- Staldsystemerne i hovedparten af de eksisterende stalde er med delvist spaltegulv. Der anvendes gyllekøling med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1- 5.

D.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.